GAZETA KRAKOWSKA

Nro 90.

z KRAKOWA DNIA 11 LISTOPADA 1818 Roku WE SZRODĘ

Z Warszawy d. 3 Listopada.

ROZKAZ DZIENNY

Do woyska Polskiego.

W kwaterze główney dnia 28 Październi- w Warszawie. ka 1818.

Za Naywyzszym Rozkazem Stosownie do decyzyy Nayiasnieyszego Cesarza Imc i Króla.

Postępuią na wyższe stopnie

Na Ienerałów Brygady: Użyty w Kommissyi Rządowey woyny, pułkownik Nowicki, z zostawieniem go przy teraźnieyszych obowiązkach; Dowódca pułku 8go piechoty liniiowey, Pułkownik Blumer, z przeznaczeniem na Dowódcę Brygady 2giey, Dywizyi 2giey piechoty; Dowódca pułku 3go strzelców pieszych, Pułkownik Giełgud, z przeznaczeniem na Dowódcę Brygady 1szey, Dywizyi 1szey piechoty; Dowódca pułku 2go strzelców konnych, Pułkownik Suchorzewski, z przeznaczeniem na Dowódcę Brygady 1szey dywizyi Ułanów.

Na podpułkownika: W pułku strzelców konnych gwardyi, Kapitan Ossoliński.

Przeznaczeni zostaią

W piechocie: Na Dowodcę Dywizyi 1szey piechoty: Kommenderuiący tymczasowo tąż Dywizyią, Ienerał Brygady Stanisław Potocki.

Na Dowódcę pułku 8go liniiowego: Oddzielony do kommenderowania 2gim batalionem tegoż pułku Rozkazem dziennym z dnia 16 Lutego 1816 r. Podpułkownik Skrzynecki, z pułku grenadyierów gwardyi.

W jeździe: Na Dowódcę pułku 2go strzelców konnych: Z pułku strzelców konnych gwardyi, Podpułkownik Skarzyński.

Umieszczony zostaie

W piechocie: W pułku 3cim liniiowym: Z woyska Pruskiego, porucznik Thieme, w tymże stopniu.

Otrzymuią żądane dymissyie dla słabości zdrowia

Dowódca dywizyi 1szey piechoty, Ienerał dywizyi Chłopicki, z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla interessów familiynych

Dowódca Brygady 2giey, dywizyi

2giey piechoty, Jenerał Brygady Niesiołowski, z pozwoleniem noszenia munduru.

Z Rozkazu i w niebytności Naczelnego Wodza (podp.)

Jenerał piechoty *Zaiączek.*

Zgodno z oryginałem:

Jenerał, Szef Sztabu Głownego

Toliński.

Wczoray, dnia 2 b. m. tegoroczny Jarmark walny Wszystkich Swiętych, ogłoszony tu został iak zwykle przez dzwony o godzinie 12tey w południe.

Z licznych deklaracyy Kupieckich, z wielości sprowadzonych iuż, i ieszcze nadeyść maiących towarów, iako też z licznego napływu osób handlem trudniących się i innych, można mieć nadzieię, że interessa handlowe, przy tylu korzyściach zapewnionych handlowi i przemysłowi przez Naymiłościwiey nam panuiącego Monarchę, wezmą obrót z pożytkiem dla zagranicznych na Jarmark przybyłych, i dla kupców kraiowych.

Znaczna część Marywillu, podług artykułu II postanowienia Xiążęcia Namiestnika Królewskiego z dnia 11 Lutego roku zeszłego, iest iuż urządzoną; wszystkie też dokończone iuż sklepy zaięte zostały przez kupców zagranicznych. Towary, które w nich mieysca nie znaydą, złożone będą, albo w nowym po części iuż wystawionym i pokrytym Pakhofie, zbudowanym okazale na wzór sławnych sukiennic w Krakowie, albo na komorze wodney lub lądowey; inne w składach prywatnych. Dla braku sklepów wewnątrz Marywillu, kupcy zagraniczni powystawiali tamże budy.

Deputacyia główna jarmaczna odbywa posiedzenie swoie co drugi, dzień po południu od godziny 2giey w Głównym Ratusu.

Urząd celny jarmaczny i Biuro stępla znayduią się w zabudowaniach S. Jędrzeia naprzeciw Marywillu. Waga zaś jarmarczna wewnątrz zabudowań w Marywillu.

Giełda Kupiecka zbiera się co Poniedziałek i Czwartek.

Straż policyyna i dozorcy oddzielni czuwaią dniem i nocą nad bezpieczeństwem towarów, a przeciw pożarowi, wszelkie ostrożności środki przedsięwzięto. Zabudowania wewnątrz Marywillu w porze nocney dostatecznie oświecane bywaią.

Cena głównieyszych towarów i produktów ustanowiona na Giełdzie Warszawskiey d. 28 z. m. iest następuiąca:

Kawy przedniey kamień (trzymaiący 24 funtów) 82 do 84 zł: Pol:, średniey 79 zł: ord: 76. — Cukru przedniego 58 zł:, średniego 56. — Pieprzu kamień 56 zł:, Angielskiego ziela kamień 54 zł: — Rumu Jamaika oxeft 1,020 zł:. Porteru beczka 433 zł:. Sledzi Holl: beczka 240 zł:.

Pszenicy korzec od 36 do 42 zł:. Zyta od 22 do 24. Jęczmienia od 16 do 18½ Owsa od 10 do 11. Miodu kamień (trzymaiący 32 funtów) od 26 do 44 zł: Pol:. Wosku kamień 75 zł:. Łoiu kam: 29½ zł: Potażiu kam: 16 zł: 17 gr:. Cena wełny ieszcze nie ustanowiona.

Przywieziono na iarmark znaczne zapasy płótna, bielizny stołowey, sukna, szkła, bawełny, rozmaitego towaru łokciowego, krótkiego, suchego, oraz win i rozmaitych napoiów, etc. etc.

Z Petersburga d. 5 Października d. k.

Gazeta Senacka umieściła Ukaz okolny zawieraiący: iż teraz na przedstawienie Ministra spraw duchownych i oświecenia kraiowego, Cesarz Jegomość rozkazać raczył: uwolnić duchowieństwo od doniesień do wyższey zwierzchności, o używaniu włościan przez Panów do robót w dni niedzielne, a poruczyć zwierzchnościom Gubernialnym nayściśleyszy dozór przez policyą około wypełnienia woli Monarszey, względem nieużywania włościan do robót w dni niedzielne; i moc tego Nayważszego rozkazu podług przedstawienia Nayświętszego synodu, oprócz dni niedzielnych, rozciągając, na dwunastowe i kościelne święta, na dzień pierwszych Apostołów Piotra i Pawła, na dni Biskupa i Cudotwórcy Mikołaia 9 Maia i 6 Grudnia, z takim dodatkiem, izby to zabronienie, co się tycze świąt kościelnycyh, stosowane było iedynie do tych wsi, w których takowe święta będą — Takowy Ukaz Senat ogłosił d. 30 z. m.

Niedługo iuż trwać będzie pora zdatna do żeglugi w stronach tuteyszych. Dotych czas iednak ciągle przybywaią okręty i do dnia 30 Września weszło do portu Kronsztadstkiego rozmaytych statków, a szczególnie ładownych towarami, 1065, wyszło zaś z tego portu w przeciągu lata do dnia wspomnionego 927.

Czytamy w Ruskim Inwalidzie, wiersz następuiący, z powodu bytności w Królestwie Polskiem, N. Cesarzowey Matki:

Matko Rycerzy, Królów i Cesarzów,
Widok Twóy świetną radość wśród nas nieci
Ile serc tyle dla Ciebie Ołtarzów
Na ramieniu nowych Twego Syna dzieci.
Ziemia ta w wdzięczności w uczucia płodna,
Obfita w laurów i nieszczęść koleie,
Czekała dłoni coby była godna
Uwiecznić iedne, dać drugim nadzieie.
Świetny Zwycięzca i wspaniały Zbawca
Szale przeznaczeń na Jey szczęście skłania.
Wzór Królów, Ludów Oyciec, Prawodawca,
Z twych piersi wyssał dar z uszczęśliwiania.
Bóg Go na wielkie znać przeznaczył dzieła:
Naywiększem bowiem iest szczęśliwość ludów,
Ich miłość wyżey wznosić Go zaczęła,
Niż ogrom władzy i zwycięzkich cudów.
Świat zda się zrzekać starych wyobrażeń
I niepewnemi na nowo się łudzi,
Burzyć go będzie długi szerek marzeń,
Któż ie rozpląta? Król przyiaciel ludzi.
Król co człowieka uznał godność prawą,
Co iedno-rodne łączy ludy razem,
Co się zaymuie ich szczęściem i sławą,
Bo Twym iest Synem i Twoim obrazem.
Błogosław Matko cnotom Jego duszy,
Błogosław kraie cnot Królów łaknące,
Na nich oparte trony, nikt nie wzruszy,
Przeżyią zawiść i burze grożące.
A gdy wieszcz Twemu zwiastuie rodowi
Sławę cnotliwie wielkich godną czynów,
Dozwól ku Tobie wznieść ten głos ludowi:
Poleć Matko los Polski, Sercu twoich Synów.

Z Akwisgranu d. 26 Października

N. N. Cesarz Rossyyski i nasz Król oczekiwani w krótce tu są napowrót.

Prezes Baron Jngersleben wyiechał ztąd przed kilku dniami z rozkazu Króla na granice Pruskie, dla przyięcia i towarzyszenia N. Cesarzewey Rossyyskiey wdowie do Kolonii, gdzie przyymie ią znowu

Prezes Hr. Solms-Laubach i tu odprowadzi', na którey przybycie wszelka iest gotowość.

Xiążeta Neuwied, Löwenstein, Waldeck Windschgrätz, &c. iuż się tu znayduią, a reszta pośrednich Xiażąt, Hrabiow, &c. zapewne w krotce ziedzie, i na owczas interess ich wyiasniony zostanie.

Nie wątpią tu, iż po powrocie obu Monarchow nowy traktat przymierza podpisany i po ukończeniu Kongressu ogłoszony zostanie.

Xże Richelieu odwiedził d. 18 niedaleko miasta leżące opactwo.

Przybyli tu: Jenerał porucznik Schöler, Poseł Pruski przy Dworzę Peterzburskim, Poseł Francuzki przy Dworze Szwedzkim P. Rumigny, &c. a wyiechali Hr. Reinhard, sprawuiący interessa Francuzkie w Frankforcie, Xiężna Wincencyi, Xże Neuwiedzki, &c.

Pomiędzy rzadkościami, które tu pokazuią, widzieć można trąbę myśliwską Filipa Macedońskiego i puszkę, w którey znayduie się popiół Juliusza Cezara!

Pani Catalani po pierwszym tu koncercie otrzymała od iednego z Monarchów brylantami wysadzoną klamrę w wartości 800 Czer: zł.

Panna Lenormand, czyli Sybila Paryzka, przepowiada każdemu, kto iey 20 fr. w rękę włoży, przyszłe szczęście. Niedawno dozwoliła się służącemu pewnego Pana, który grał rolą Pana swego i brząkał pieniądzmi, oszukać. Obiecała mu Xiężniczkę za żonę.

Przybyły tu prorokuiący Chłop Adam Müller miał się w gwałtowne uzbroić przepowiedzenia, iako to o bliskiem uwolnieniu Napoleona, o bitwach indów, o zbudowaniu miasta związkowego na wzór nowey Jerozolimy, pod Wisloch w kraiu Badeńskim (niedaleko mieysca mieszkania Proroka) i o innych na świecie zdarzeniach. Dziwna rzecz, iż ten Prorok przez naynowsze natchnienie odstąpił od dotychczasowego swoiego zwyczaiu nie picia wina i wódki, tylko mleko, chodzenia zawsze piechotą, bo każe się teraz bezpłatnie wozić, przyymuie szklankę wina lub kielich wódki!

Mąż Pani Catalani za przybyciem do tuteyszego miasta miał się tak policyi oznaymić: "Jestem mężem Pani Catalani." Znayduie się wprawdzie wiele żon z któremi mężowie niejako ogony za kometami posuwaią się; ale nie wszyscy są tak rzetelnemi iak mąż Pani Catalani, P. Vallabregue!

Jak tylko d. 17 b. m. wymienione zostały zatwierdzenia zawartey względem ustąpienia woysk sprzymierzonych z Francyi umowy, upoważnili zaraz Monarchowie Xcia Wellingtona do wydania Jenerałom dowodzącym rozkazów do ustąpienia z Francyi. — X. Wellington zawarł w imieniu czterech wielkich sprzymierzonych Mocarstw drugą umową z Xciem Richelieu względem dróg, któremi woyska sprzymierzone ustępować będą z Francyi.

Z Walencyienny d. 22 Października.

Wczoray przybył tu po godzinie 4 wieczorem Król Pruski, a około 7 Cesarz Rossyyski. Xże Wellington wyszedł przeciw obiema Monarchom z całem swoim sztabem i przyiął ich przed bramą od Mons przy wystrzałach z dział i okrzykach: Niech żyie Król Pruski! Niech żyie Cesarz Rossyyski! Niech żyie Ludwik XVIII oyciec

Francuzów! Cesarz wysiadł do domu Barona Maingeval, a Król do P. Fizeau. — Dziś odbyły woyska Rossyyskie pod Quievrain przed Monarchami popis, który trwał do godziny 3. W wieczór zna dować się Monarchowie maią na teatrze. Jutro odbędą ipopis kontyngense, Saski, Duński i Hanowerski na równinie Monchaix, a Angielski na równinie Denain. D. 25 wyiadą ztąd Monarchowie i staną tego samego dnia w Sedanie, gdzie powitaią ich w imieniu Króla Francuzkiego Hrabiowie Autichamp i Dessolles.

Z Paryża d. 24 Października.

Monitór dzisieyszy ogłosił zawartą umowę względem ustąpienia woysk sprzymierzonych z Francyi.

Hr. Thibault Montmorency przewróciwszy się wczoray w powozie, tak mocno skaliczył sobie głowę, iż w 3 godziny w 38 roku życia umarł.

Dziennik Publicysta zawiera artykuł o stosunkach rządu względem partyy, w którym wyraża. — "Konstytucyia nie iest ani demokratyczną, ani arystokratyczną, ale iest rządem Królewskim opartym na urządzeniach, przez które wszystkie prawa, wszystkie sprawiedliwe i prawne interessa zarówno są utrzymywane i wspierane.

D. 23 czyniono w Tuluzie wielkie artyleryczne doświadczenie użycia mechanicznego sposobu do kierowania w nocy skutecznie działami.

W sprawie Jenerała Canuel uwikłanych iest oprócz niego 5 znakomitych osób.

O Składce na Osadników Pola Przytułku.

Minerwa francuzka, którey wydawcy odpowiedziałoś równie usczczycała się pięknemi czyny, iak pięknemi pismami, ogłosiła szczęśliwe skutki odezwy, którą wydała do Rodaków w celu zaratowania zakładaiących osadę w prowincyi Texas. Nie był bezskutecznym popęd iaki do tego dał P. Felix Desportes; wiemy bowiem, że już wiele osób odpowiedziało oczekiwaniom wydawców Minerwy. We wszystkich kraiach, gdzie się znayduią Francuzi, gdzie się znayduią przyiaciele wolności, osobliwie ci, którzy dla niey ucierpieli, będą mogli przyłożyć się do założenia tey Osady, prawdziwego przytułku Wolności; tey Osady, która w Europie może osłabić potęgę despotyzmu, ułatwiaiąc uciśnionym sposoby uwolnienia się od niey. Ale Minerwa idąc za tak szlachetnym popędem, nie śmiała ogłosić powinszowań, iakie z tego powodu odbierały talenta iey wydawców i ich gorliwość patryotyczna. Ciesząc się z dobra iakie zrządziła, myślała iż zaćmi iego blask, gdyby się sama z niego chełpiła. Udzielono nam list który odebrała od P. Desportes i o którym zapewne dla tego zamilczała, iż zawierał iey pochwały. Niewahamy się więc umieścić go, już dla tego, że składa hołd naywymownieyszym i nayoświeceńszym Obrońcom myśli liberalnych, już dla tego, że maluie chlubne uczucia wygnańca dumnego z nieszczęść swoich i zawsze gotowego nieść pomoc tym; którzy te nieszczęścia dzielą.

Do Wydawców Minerwy.

Żaden Francuz nie czytał bez żywego rozrzewnienia, i bez wzruszenia dumy narodowey tey odezwy, którą wydali nasi rodacy złączeni nieszczęściem na polu przytułku. Jakież to prawo maią do

naszego poważenia, do naszego żalu ci Francuzi, których odwagę nieszczęście podnosi. Nie chcą się żalić na okrutne igrzyska fortuny, którey niestałość przez dwadzieścia pięć lat, męztwem i sławnemi dziełami zatrzymać umieli. Nieulękli, stali, zawsze są tym czym byli. Za przeznaczeniem zadziwiaiącym idą na drugie część świata; będą użyzniali pustynie tym samym orężem, którego na obronę i chwałę oyczyzny iuż poświęcić nie mogą. Tak w bohatyrskich czasach, uciekaiąc ze zburzonego miasta, w którem się zrodzili, nieśli sławni woiownicy na nieznane brzegi, Bogów domowych, cnoty i wspomnienia swoie.

Bardzobym się mylił, gdybym nie był przekonany, iż życzenia każdego z naszych rodaków czy on iest w szczęściu, czy w nieszczęściu, towarzyszą nieśmiertelnemu zamiarowi tych śmiałych. Takie życzenia nie mogą bydź daremne. Przeczuwamy iak okrutna potrzeba, iak smutny może niedostatek dręczy Osadników. Nie mogliśmy mu zapobiec, ale możemy pomoc. Nie mamyż w naszym patryocie Panu Davillier, bankiera którym się zaszczyca handel francuzki, korrespondenta do wszystkich części ziemi! Znany i szanowany od nayslawnieyszych bankierów dwóch światów, będzie mógł łatwo przesłać do prowincii Texas, wpośród hord dzikoludów ofiary naszey, naszym nieszczęśliwym braciom.

Mości Panowie! Wy których talenta tak wsławiły francuzką Minerwę, użyycie tego dzieła, do nayszlachetnieyszego zamiaru. Niech subskrypcyia otwarta przez was, obwieści wszystkim naszym rodakom (bo wszyscy wasze pisma czytaią,) iż siedem tysięcy rycerzy dawnicy będących nadzieią i podporą, a zawsze chwałą Francyi, przeżywszy mimowolnie klęski nasze, przeniosłszy się na granice świata, może pierwszych potrzeb pozbawieni, więcey od nas oczekuią, niż zimnego uwielbienia.

Zapisuię się pierwszy na tę sławną listę, na którey zbierać raczycie podpisy, i przysyłam wam wexel na 300 franków wypłatny przy pokazaniu. Wasza Minerwa stała się iuż składem poświęconym myślom liberalnym, przywiązaniu do oyczyzny i niepodległości; niech się ieszcze stanie pomnikiem cnoty narodowey.

Zostaię z naywyższem poważeniem Waszym &c.

Felix Desportes.

Z Bruxelli d. 24 Października.

Przybyli tu w tych dniach: Hr. Beningsen, Jenerał Rossyyski, z Akwisgranu; Hr. Schoenfeld, Szambelan Austryiacki, także z Akisgranu; Margrabia Chastener de Puysegur z Paryża; P. Smits, Goniec Angielski iadący z Londynu do Akwisgranu.

Jedyna nowina polityczna, która przedarła się przez zasłonę, która pokrywa działania Kongressu, iest: "że Cesarz Alexander oświadczył się za W. Xięciem Badeńskim, przeciw przetenssyiom Bawaryi, a Cesarz Austyacki, zięć Króla Bawarskiego, za Bawaryią.,, Mówią oprócz tego o zawrzeć się maiących przymierzach zaczepnem i odpornem, pierwszem między Rossyią, Francyią i Prussami, a drugiem między Angliią, Rossyią i Bawaryią.

Naynowsze listy zapewniaią, że wielu Europeyczyków, Belgiianow, Francuzów i innych zawiedli się w swoich na-

dziei ch, udawszy się do Niepodległych południowey Ameryki, i ofiaruiąc im swoie usługi, rozumieli, iż umieszczonemi podług swoich stopniów zostaną. Prowincyia Buenos Ayres, iest naytrudnieyszą w przyięciu cudzoziemców, i ieżeli w początkach których przyięła, to tylko takich, których szczególnieysze talenta mogły iey bydź użyteczne, a ci widząc, iż nie są zarówno z kraiowcami traktowanemi, oddalili się potem. Jest to własnością powstaiących kraiów, a zwłaszcza, gdy czuią się na mocy, że nie chcą bydź winne tylko samem sobie zdobycie wolności. Nie należy więc puszczać się na niepewność, ale raczey udać się na pole przytułku, gdzie każdy byle tylko znał rzemiosło woienne, lub był w stanie bronić osady, znaydzie pożywienie.

Z Londynu d. 23 Października.

Choroba Królowey bardzo się znowu od kilku dni pogorszyła. Xże Rejent odstąpił nawet z tego powodu od swey podróży do Brigthon.

Dla powracaiącego z Francyi woyska urządzaią tu iuż szałasze. Mówią, iż woysko nasze o 33,000 ludzi zmnieyszonem zostanie. Do wschodnich Jndyy posłanych bydź ma 10 pułków. Przez zimę stać ma wiele woyska w okolicach Manszestru i t. d. Hersztowie buntu przędzarzy i tkaczów w Manszestrze ukaranemi zostali.

Kanclerz, Lord Ellenborough, złożył swóy urząd i następcą iego iest były Mowca niższey izby Abbot.

Xże Rejent udzielił sławnemu Chemikowi Humphny Davy godność barona.

Uniwersytet Oxfordski udzielił W. Xciu Rossyyskiemu Michałowi godność Doktora prawa.

Poseł Amerykański, P. Galatin, zawarł z Angliią traktat, w którym oznaczone są granice, rybołówstwo w New-Foundland, handel z osadami, zgoła wszystko aż do przetrząsania okrętów i zabierania rodaków maytków w czasie woyny, względem czego zastrzega sobie ieszcze Ameryka oświadczenie.

Woyna w Ceylon kosztuie iuż Angliią pół milliona fszt. i trudno wierzyć, aby się tam tak mała siła woyskowa, iaka teraz iest utrzymać mogła.

Wielkorządca wschodnich Jndyy, Margr. Hasting, Lord Moira, otrzymał order podwiązkowy, Jenerał por. Hislkop: krzyż komanderski orderu Bath, a mnóstwo oficerów, którzy wsławili się w ostatniey przeciw Maratom w Jndyiach woynie, otrzymali kawalerskie krzyże orderu Bath.

Listy z Kadyxu zapewniaią, iż uzbraiana tam wyprawa nie zawiezie do południowey Ameryki iak 2000 woyska.

Gmachy twierdzy na górze w Hayti, do której obwarowania Król Henryk od 12 lat wszystkich używał sposobów, i w której iego skarby złożone były, spalił niedawno piorun, podług listu z Cap-Henry pod d. 6 Września. Podczas tego pożaru wielu Murzynów, a między niemi brat Królewski, utraciło życie. Król wezwał wszystkie ręce dla wystawienia iak nayprędzey spalonych gmachów. Dla przebłagania zaś Nieba nakazał codzienne chodzenie na Mszą boso i w białych sukniach.

Listy z wyspy S. Tróycy donoszą, że dowodzący pod tą wyspą siłą morską Angielską Admirał Harwey, daie Naczelnikowi siły morskiey Powstańców Brionowi następuiący tytuł: "Do Admirała i naczelnego Wodza siły morskiey niepodległego Rządu Wenezueli."

władze Portugalskie w Montevideo zamówiły tu w Londynie potrzeby do oświecenia wieży przy Montev deo, które kosztować będą 20,000 f szt. Co każe wnosić, iż Portugalc ykowie nie myślą prędko opuścic tey prowincyi.

Kommodor Aury, tak zwany Admirał Powstańców Mexykańskich, osadził wyspę S. Katarzyny i zostawił tam 350 ludzi, dla bronienia neutralności tamteyszego portu, do którego wszystkie bandery, procz Hiszpanski, maią wolny przystęp. Tak więc nowy przytułek dla rozboyników morskich utworzony został.

Rząd Stanow ziednoczonych północney Ameryki czyni wszelkie starania, aby mógł na morzu środziemnem uzyskać port lub zakład morski. Miał niedawno, lubo bezkutecznie, ofiarować znowu Królowi obu Sycylii 30 mil. fr. za ustąpienie Syrakuzy, a poźniey Wielkiemu Xciu Toskańskiemu 14 mil. fr. za Portoferaio na wyspie Elbie.

Hr. Arcos, teraźnieyszy pierwszy Minister w Brazylii, uzyskał powszechną miłość mieszkańców przez czyn następuiący: Jego mądrem środkom przypisać należy, iż ostatnia rewolucyia w Pernambuko nie pociągnęła żadnych złych skutków dla korony. Panuiący teraz Król Portugalski i Brazyliyski Jan VI ceniąc wysokie zasługi Hr. Arcos, kazał oddać mu podpisany przez siebie goły arkusz papieru, i powiedzieć, aby na tem papierze napisał, co tylko mu się podoba, a J. K. Mość wszystko przyymie. Hr. Arcos napisał potem na tym papierze rozkaz, aby wszyscy więźnie w Pernambuko, i ci nawet, którzy na śmierć są skazanemi, nawolność byli wypuszczonemi. Król rozkazał natychmiast ten rozkaz uskutecz-

W Surinamie panuie zaraźliwa choroba, na którą wielu iuż Hollendrów umarło.

Gazeta Nowoiorska zawiera co następuie: — Względem Florydów nie zaszła dotąd żadna odmiana. —— P. Clay, członek Kongressu z prowincyi Kentuki który naypierwszy wniosł w Kongressie, aby Stany ziednoczone uznały Rzplitą połączonych prowincyy rzeki Plata, został na nowo członkiem Kongressu z teyże prowincyi obrany. —— Odebraliśmy tu pierwszy Nmer Dziennika wydawanego przez Niepodległych w Angusturze. Zawiera on wiele doniesień o ostatnich działaniach woyskowych, ale naywięcey naszą ciekawość zaięła umieszczona w nim korrespondencyia między Puyredon, naywyższym Dyrektorem rzeki Plata i Boliwarem, Dyrektorem Wenezueli. Dziennik ten znaydzie bez wątpienia wielu czytelnikow w kraiach naszych, gdyż właśnie wszyscy pragnęli urzędowych z tych okolic wiadomości. — Major jenerał Brown, naczelny Wódz artyleryi Stanów ziednoczonych, przybył niedawno do Bostonu, dla obeyrzenia warowni tego miasta, zkąd uda się w tymże celu do innych mieyść. Prezydent chce przekonać się o stanie warowni w kraiach naszych.

Z Meinungen d. 22 Październiku.

Dwór nasz żyie bardzo skromnie, ale oraz przyiemnie, i łączy z przystoyną okazałością ścisłą ekonomikę. Nasz Xże Następca, noszący imiona Bernarda Ericha Freund i obiecuiący prawdziwym bydź przyiacielem ludu, udał się teraz na nauki do uniwersytetu Jenauskiego. Tam trzymanych iest dla niego ośm koni; ale żeby nie powiększyły wydatki Dworu, kazała nasza Xiężna ośm swoich koni sprzedać.

DODATEK DO Nro. 90.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11. LISTOPADA 1818 Roku WE SZRODĘ.

Z Włoch d. 20 Października.

N. Xiężna Parmy siedząc na tronie i całym otoczona Dworem, rozdała d. 11 b. m. własnemi rękami w sali akademii pięknych kunsztów tegoroczne nagrody.

Gdy pierwszy parowy statek w Neapolu Ferdynand I. okazał się bardzo dogodnym, przeto kazano ieszcze 4 takież statki budować; dwa do ustawiczney żeglugi z Neapolu do Genui i Marssylii, a drugie dwa z Neapolu do Sycylii.

Krol Neapolitański oczekiwany iest d. 24 b. m. w Rzymie. — Oba rządy Rzymski i Neapolitański pozwoliły nawzaiem wprowadzać do swych kraiow bez opłaty cla oliwę.

Ludność Rzymu wynosiła w 1817 roku 131,356 dusz, a 1818 r. 133,812.

Zwołana nadzwyczaynie kryminalna kongregacyia w Rzymie osądziła uwięzionych oddawna przestępcow stanu, iako to kupca z Ankony Papis, Hr. Gallo da Osmo, byłego Officera Carletti z Macerata, byłego Zandarma Riva z Forli i mieiskiego Castelano, za podniesienie w roku przeszłym w d. 24 Czerwca rewolucyi w kraiu Rzymskim, na śmierć, a trzech innych winowayców na całe życie na galery. Reszta winnych maią bydź na następnem posiedzeniu osądzonemi. Oyciec S. przez zwykłą swoią dobroć zamienił iednak wyrok śmierci na dożywotnie więzienie, a karę galerową na 10cio letnie w twierdzy więzienie.

Król Sardyński zniosł naznaczone dotąd nagrody za dostawienie rozboyników i innych zbrodniarzy w kraiach swoich, a na to mieysce ustanowił zawsze czuwaiącą na bezpieczeństwo publiczne straż. Władzom iednak kraiowem zostawione iest prawo przedsiębrania środków do chwytania łotrów i nawet za ich dostawienie wyznaczenia nagrod.

Teraźnieyszy Basza Egipski iest prawdziwym spekulantym handlowym. Wielu kupców w Kairze i Alexandryi założył pieniądzmi, i chociaż niektorzy z nich znaleźli się bliskiemi bankructwa, nie odmienił swoiego postanowienia, mówiąc, iż wszyscy mieszkańcy są iego dziećmi i dla uratowania ich, wsparł ich na nowo pieniądzmi. Jeden z Ormianów winien to

nu Baszy do 12 mill. piastrow. Z rożnych względów mienią tego Baszę bydź Napoleonem na wschodzie.

Od brzegów Menu d. 27 Października.

Jedno z pism Paryzkich wzmiankuie, iż Minister stanu Hanowerski, Hr. Münster, ułożył nową konstytucyą dla Królestwa Hanowerskiego, która daleko korzystnieyszą iest dla szlachty, niżeli która inna z Niemieckich konstytucyy.

Mowią o przyięciu Francyi, iako piąte Mocarstwo do dotychczasowego poczwornego przymierza wielkich Mocarstw, a zatem będzie na przyszłość pięcorakie przymierze.

Dla Cesarza Austryiackiego zamowionę iest w Akwisgranie mieszkanie do 20 Listopada. — Gazeta Francuzka donosi, iż ieden z znakomitych Publicystów Niemieckich podał Monarchom i Ministrom wielkich Mocarstw pismo, w którem żąda, aby oznaczyli niezaprzeczone prawa ludów. — Mowią, iż Belgiia dostanie się Anglii, tak iednak, iż Leodyium, Mastrycht i Wenloo, wraz z Hasselt zostaną przy Hollandyi. Za Belgiią zaś dostanie Hollandyia Akwisgran, Trewir, Eifel, Hundsruk i Saarbrük, wraz z Geldryią, Kliwiią i wschodnią Fryzyią. Prussy zostaną za to Hanowerem wynagrodzone. — Przez ten podział Niemcy otrzymałyby potężne przedmurze: bo naprzod Angielska siła broniłaby Belgii, powtore Hollandyia rozciągałaby liniią od Mozy aż do Saary, a nakoniec Ren znaydowałby się od Bingen aż do Düsseldorfu w rękach Pruskich. Belgiia byłaby podług swoiego życzenia od Hollandyi odłączona. Hollandyią zostałaby należycie zaokrągloną i otrzymałaby fabryczne okolice dogodne dla handlu. Prussy byłyby także zaokrąglone: bo na owczas luka, którą czyni teraz Hanower między częściami zachodnią i wschodnią tego państwa, zostałaby zapełnioną; Prussy uzyskałyby przez to znaczną szerokość od Niemnu przez Pregel, Wisłę, Odrę, Elbę i Wezerę aż do Renu, i wyiąwszy Meklenburg i Oldenburg, panowałyby na Niemieckiey stronie morz Bałtyckiego i Połnocnego, które morza zwroconeby nazad Niemcom zostały. Nayważnieyszą zaś byłaby rzeczą, iż Niemcy uwolnioneby zostały od wpływu Angielskiego przez odpadnienie Hanoweru.

Z Wiednia piszą, iż N. Cesarzowa Austryiacka wyiedzie przeciw N. Małżonkowi swoiemu do Minchen; ale czas iey wyiazdu nie iest ieszcze oznaczony, ponieważ niewiadomo kiedy się Kongress ukończy.

Z Madrytu d. 9 Października.

Zawsze ieszcze milczenie o sprawach naszych osad i o przedsięwzięciach nowych naszych Ministrów; ani iednego nie oznaymiono urzędowego środka, któryby dał poznać ich systema bądź względem skarbu, bądź względem naszych zagranicznych związkow. Porzucono zamysł pożyczki 70 mill. realow. Wyprawa z Kadyxu zaięła teraz całą uwagę rządu; przybycie trzech fregat z Rossyi iest bardzo upragnione i dopełni uzbroienie.

Gazeta nasza zawiera ofiary, ktore mieszkańcy niektorych prowincyy J. K. Mci złożyli dla zastąpienia kosztow na ubranie kompaniy strzelcow i grenadyierow milicyy prowincyionalnych. Patryiotysm wsparł w tey mierze rząd składkami pieniężnemi.

Odmiana Ministrow nie zrządziła dotąd iak tylko oddalenie P. Pasto, a Juan

celaryi Ministra sprawiedliwości i P. Gainuela z kancelaryi skarbowey.

Mówią, iż Margrabia Casa Irujo nie chce bydź Ministrem stanu spraw zagranicznych, i że wydział ten dostanie się w ręce P. Lozano de Tores lub P. Labradora. Ostatni znany iest z poselstw przy różnych Dworach.

Z Sztuttgardu d. 22 Października.

Cesarzowa Rossyyska wdowa odiedzie ztąd d. 27 b. m. do Bruxelli. Podczas swey tu bytności zwiedziła nayciekawsze okolice Sztutgardu. Wielu dawnych sług, którzy znaiomemi iey są od bawienia niegdy w Mömpelgardzie, przyięła łaskawie i hoynie udarowała. W tych dniach odwiedziła także grob w Ludwigsburgu, w którym iey rodzice spoczywaią. — Podczas przeiazdzki w ogrodzie Krolewskim w Ludwigsburgu powoz, w którym siedziała Cesarzowa i Krolowa, o mało z wielkiey pochyłości zwaney Emichsberg na doł się nie przewrocił. Szczęściem pospieszyli ludzie, ktorzy zawadzony na drzewach powoz wstrzymali, i Monarchiniom wysiąść dopomogli.

Prezes Schmiz-Grollenberg powrocił tu z poselstwa swoiego do Frankfortu względem spraw Kościoła Katolickiego.

Cesarz Rossyyski iest tu w przyszłym miesiącu oczekiwany. — Xże Oldenburski odiechał wczoray do kraiu swoiego; Arcy Xże Palatyn ieszcze tu bawi i ma ztąd do Włoch poiechać.

Z Kopenhagi d. 27 Października.

Na publiczney licytacyi w Aarhuus zakupiono dla Francuzkiego Radcy stanu, P. Bourienne, w Paryżu, za 170,000 tal. rożnych monet.

Xże Chrystyian należeć ma naprzyszłość do obrad rady stanu.

Właściciel hrabstwa Röpstorff w Fühnen kazał od swoich poddanych wszystkę miedzianą monetę 12to szelężną wykupić. W przeyrzeniu iey pokazała się 5ta iey część fałszywą.

Kilku rybakow, ktorzy na połów śledzi wypłynęli, schwytali przed kilku dniami w Sundzie Hayfisch, ktory uwikławszy się w ich sieci kiiami przez nich zabity został. Był on młody, a iednak ważył 300 funtow i miał 4 łokcie długości. Rybacy wystawili go na widok publiczny i ciekawi widzenia tak rzadkiego w północnych okolicach zwierza, wynagrodzili im sowicie podarte przez niego sieci.

Azyiatycka tuteysza kompaniia uzbraia teraz wyprawę do wschodnich Indyy.

Tayny konferencyyny Radca i Kawaler W. krzyża orderu Danebrog, Hr. Rewentlow Emkendorf mianowany iest posłem przy Dworze Berlińskim na mieyscu Hr. Bernstorffa.

Dnia 9 i 10 Listopada 1818.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr
Pszenicy	26 —	25 —	24 —	24 —
— Zyto	15 —	14 15	14 —	13 —
— Jęczmienia	12 —	11 —	10 —	9 —
— Owsa	6 15	6 10	6 —	— —
— Jagieł	32 —	30 —	28 —	26 —
— Grochu	14 —	13 —	12 —	11 —
— Rzepaku	26 —	25 —	24 —	23 —

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 5 Listopada.

Czer. Zł. Hollenderski Szeinami Zł. r. —
Czer. Zł. Cesarski.
Moneta konwencyyna za 100 . Złr. 336½

W Krakowie d. 9 Listopada.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp. 19 gr. 6.
— detto Cesarski . . — — 18 — 24
Fryd. Pruskie . . . — . 33 — —
Luidor . . . . — . 36 — —
20to frankowy . . . . — . 32 — —
Szeiny Wiedeńskie za 100 — 226 — —
Złoty ryński Szeinami . — 1 — 25

DONIESIENIA

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Stosownie do art. 118 Kod. Cyw. podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu na przedstawienie Urzędowe Woyta Gminy Poręba Okręgu Wolnego Miasta Krakowa o wyznanie nieprzytomności Wawrzynca Kopcia męża Anny Kopciowey włościanki z Wsi Regulic, więcey od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania swego w Wsi Regulice nieprzytomnego, wydał w dniu 10 Października r. b. Wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Wawrzynca Kopcia Sędziemu pokoju Okręgu Krzeszowskiego. — W Krakowie d. 2 Listopada 1818 r.

(podpisano) *Nikorowicz, Prezes*
Raubach, Sek. Sądu Appel.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Stosownie do artykułu 118 Kodexu Cywil: podaie ninieyszem do powszechney wiadomości iż Trybunał 1szey Instancyi Kraju tuteyszego na powództwo Maryanny z Poznańskich Jagodowey Włościanki Wsi Liziąża Okręgu W. M. Krakowa i tamże zamieszkałey, wydał w dniu 31 Sierpnia r. b. Wyrok stanowczy którym nieprzytomność Szczepana Jagody Męża powódki żadney o sobie wiadomości nie daiącego ogłoszoną została. — W Krakowie 23 Październi a 1818

Nikorowicz.
Raubach Sekr. Sądu Apell:

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Stosownie do artykułu 118 Kodexu Cywilnego podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi Kraju tuteyszego Wyrokiem swoim z dnia 8 Sierpnia r. b. na powództwo Tekli Berowey w mieście Krakowie zamieszkałey przedstanowczo wydanym nakazał śledzenie iey męża Jana Bera więcey iak od lat czterech w mieyscu ostatniego swego zamieszkania nie przytomnego i żadney dotąd o życiu ani mieyscu swego pobytu wiadomości nie daiącego Sędziemu Pokoju W. M. Krakowa oddziału 1go. — W Krakowie d. 23 Października 1818 r.

Nikorowicz.
Raubach, Sekretarz S. A.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi Kraiu tuteyszeg na powództwo Zofii Bialikowey we Wsi Rząsce w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa zamieszkałey, wydał w dniu 8mym Sierpnia r. b. Wyrok stanowczy którym nieprzytomność Ignacego Bialika Męża powódki, żadney o sobie wiadomości nie daiącego ogłoszoną została. — W Krakowie dnia 23 Października 1818 r.

Nikorowicz,
Raubach, Sekretarz Sądu Appell.

Niżey podpisany uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż będąc osobiście na ostatnim Jarmarku w Lipsku, sprowadził ztamtąd do swego Składu w Sukiennicach, znaczną partyią Sukien, Kaźmirów, Kortów, i Wigoniów, a to z pierwszych fabryk Francuzkich, Angielskich i Niderlandzkich, które za pomierną i rzetelną Cenę, sprzedawać ofiaruie. W Krakowie d. 4 Listopada 1818.

Kajetan Fuchs.